

COMMISSION ROYALE DES MONUMENTS ET DES SITES
KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

Brussel Stedenbouw en Erfgoed
Directie Cultureel Erfgoed
De Heer Thierry WAUTERS
Directeur
Kunstberg 10-13
B - 1000 BRUSSEL

Brussel, 21/12/2022

N/Réf. : BXL20827_701_PUN
Gest. : AH
V/Réf. : 2043-0223/02/2022-143PR
Corr. : A. Thiebault
NOVA : 04/PFU/1835969

BRUSSEL. De Brouckereplein, 37 (arch. Charles-Emile Janlet)
(= voorgevel en dak beschermd als monument)
UNIEKE VERGUNNING : regulariseren van de winkelpui en plaatsen van twee verlichte uithangborden

Advies van de KCML

Mijnheer de Directeur,

In antwoord op uw brief van 09/12/2022, sturen wij u het ongunstig advies dat onze Commissie over bovengenoemd onderwerp heeft uitgebracht tijdens haar vergadering van 14/12/2022.

De aanvraag heeft betrekking op de winkelpui in de rechter travee van het gebouw aan het De Brouckèreplein, 37. Dit huur- en handelshuis werd gebouwd in eclectische stijl naar ontwerp van architect Emile Janlet van 1872. Het ontwerp werd bekroond met de derde prijs tijdens de gevelwedstrijd voor de Centrale lanen van 1872-1876. *De voorgevel en het dak van het gebouw zijn als monument beschermd bij besluit van 28/04/1994.*

Gebouw in zijn oorspronkelijke toestand (© Delcampe.net) en huidige toestand (© Streetview)

De onderbouw van het pand bestaat uit de inkomdeur en twee brede korfbogen met ingepaste winkelpuien en entresol. Tijdens de jaren 1950 werd de betreffende winkelpui verbouwd en werden de oorspronkelijke geblokte posten bekleed met travertijn (vergunning 1951). Latere wijzigingen werden uitgevoerd zonder vergunning.

De aanvraag beoogt het regulariseren en het aanpassen van het bestaande uitstalraam en het plaatsen van een parallel en een haaks dubbelzijdig, verlicht uithangbord ter vervanging van het bestaande.

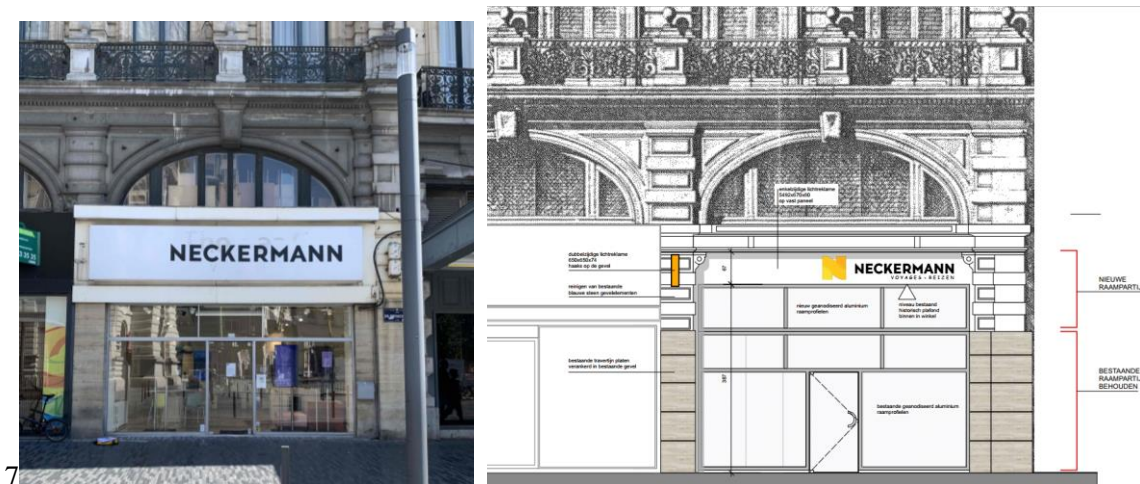
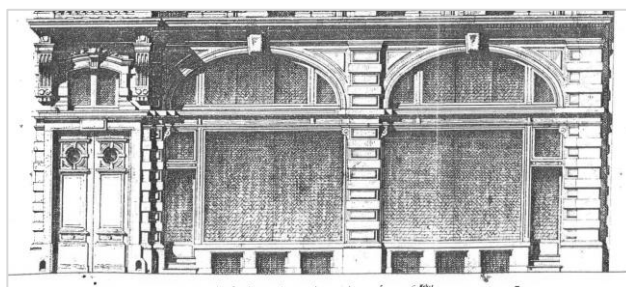

Foto van de bestaande winkelpui en ontwerp gevoegd bij de aanvraag

ADVIES

De KCML brengt ongunstig advies uit over het regulariseren van de winkelpui. Zij vraagt het ontwerp te herwerken en de winkelpui beter in overeenstemming te brengen met de oorspronkelijke compositie. Volgens de Commissie dragen de voorgestelde werken immers niet bij tot een betere lezing van de beschermde gevel. Ook beantwoordt het ontwerp niet aan de bestaande rechtstoestand.

Fragment van de geveltekening verschenen in l'Émulation, 1877

Het wegnemen van het bestaande uithangbord laat toe het winkelraam over de volledige hoogte te heropenen, wat positief is. Ook de voorgestelde uithangborden zijn op erfgoedvlak aanvaardbaar. Vanuit erfgoedkundig oogpunt kan het ontwerp in zijn huidige vorm echter niet goedgekeurd worden aangezien de voorgestelde onderverdeling van het schrijnwerk en de hybride bekleding van de penanten afbreuk doen aan de erfgoedwaarde van de gevel (de bestaande ramen blijven behouden, dubbel bovenlicht, geen borstwering in tegenstelling tot het ontwerp van 1951, natuursteen bovenaan de penanten, travertijn onderaan).

De Commissie vraagt te opteren voor de volledige renovatie van de pui met een hedendaagse vormgeving, geïnspireerd op de historische plannen (borstwering, zijdelingse ingang). Als voorbeeld verwijst ze naar de restauratie van het gebouw uit dezelfde periode gelegen op de hoek van de Anspachlaan 61 en de Kiekenmarkt waar de hedendaagse winkelramen op adequate wijze ingepast werden in de historische, beschermde gevel (gebouw n.o.v. Gedeon Bordiau, 1872).

Anspachlaan 61, toestand voor en na de restauratie (© urban.brussels)

In elk geval vraagt de Commissie daarbij volgende punten in acht te nemen.

Aangezien volgens de plannen de hogere delen van de penanten in natuursteen aan weerszijden van het uitstalraam worden ontmanteld, zou men bij deze gelegenheid ook de travertijnplaten van de onderste zone moeten verwijderen. Op die wijze kan men de bosschages in blauwe steen over de volledige hoogte van de pui herstellen : volgens een eerste visuele analyse lijkt dit een mogelijke optie. De precieze omvang van de werken moet tijdens de werf bepaald worden in functie van de vastgestelde bewaartoestand.

Tenslotte moet ook aangegeven worden welke aanpassingen men voorziet aan de binnenzijde van het winkelraam (klimaatregeling en vals plafond) om de doorzichtige beglazing over de volledige hoogte te kunnen aanbrengen zoals vermeld in bij de aanvraag gevoegde nota : *“De voorgevel wordt aangepast naar zijn oorspronkelijke opening, het grote witte reclame paneel wordt verwijderd en de vrijgekomen gevel wordt opnieuw voorzien van beglazing, (...)”*.

Foto's gevoegd bij de aanvraag

Hoogachtend,

A. AUTENNE
Secretaris

C. FRISQUE
Voorzitter

Kopie aan : athiebault@urban.brussels ; jvandersmissen@urban.brussels ; restauration@urban.brussels ; urban_avis.advies@urban.brussels ; crms@urban.brussels